

Snelkookpan maakte einde aan gebruik van bakhuisjes

Regeling in de maak voor behoud erfgoed

1. Ben Wösten en Luuk Vogelzang, beiden lid van de HKO werkgroep Boerderij- en veldnamen inventariseren een bakhuisje in Arriën

2. Oud bakhuisje in Stegeren

3. Nog een aanwezige fornuispot in Lemele, de magnetron maakte het overbodig

OMMEN – Ommen brengt de kook- en bakhuisjes in het buitengebied in beeld. Het gaat daarbij om bijgebouwtjes van boerderijen die ooit dienst gedaan hebben voor het bakken van brood of als kookruimte. De Historische Kring Ommen (HKO) voert deze klus uit op verzoek van de gemeente. Leden van de werkgroep veld- en boerderijnamen hebben de afgelopen weken het Ommer buitengebied afgestruind. Hoewel de inventarisatie nog niet helemaal is afgerond komt het aantal nog aanwezige bak- en kookhuisjes uit op ongeveer zestig, gebouwd in de periode 1850 tot begin 1900.

“De bak- en kookhuisjes zijn vaak omgebouwd tot schuur, werkplaats of berghok. Er zijn er die er gaaf uitzien en waar ook nog een bakoven aanwezig. Maar er zijn ook bakhuisjes die sterk verwaarloosd zijn en vervallen. Misschien geeft de inventarisatie een impuls om ze te behouden en weer in oude staat terug te brengen. Je ziet de kookhuisjes ook alleen maar in deze regio. Verder in Twente en in Drenthe. Ze zijn een bezienswaardigheid geworden”, aldus Luuk Vogelzang, die lid is van de HKO werkgroep, die eerder ook een inventarisatie heeft gedaan van de nog aanwezige hooibergen in Ommen. Met het oog op brandgevaar staan de bakhuisjes vaak los van de boerderij. De oven werd gestookt met takkenbossen. Als de oven heet genoeg was, werden de takkenbossen verwijderd en de vloer schoongemaakt. De overgebleven hitte in de oven bakte het brood gaar.

Door de komst van de snelkookpan en magnetron zijn kookhuisjes over-

4. Naar het toilet? dan wel op een buitentoilet... koud!

5. Bakhuisje en boerderij

6. De bakhuisjes zijn op foto vastgelegd

bodig geworden. Ook het buitentoilet en de waterput verdwenen door de moderne tijd van het boerenerf. De kookhuisjes die bleven doen nu dienst als garage, schuur of werkplaats. Ook zijn er kookhuisjes waar vakantie wordt gevierd of waar kunstenaars hun atelier hebben. Vroeger speelde bijna het hele gezinsleven zich af in het “kokhuussie”. De boerin bereidde op het fornuis het eten en kookte er de was schoon. In het kookhuisje werd gegeten en de dag doorgebracht. Bij bedtijd werd de beddenstee in de boerderij opgezocht om van de nachtrust te genieten.

“Kookhuisjes zijn interessante historische elementen in het boerenland-
schap. Dat moeten we koesteren, ondanks dat ze hun oude functie vaak verloren hebben. Willen we voor de toekomst ons buitengebied aantrekkelijk houden - ook voor de toeristen - dan moeten de kookhuisjes behouden blijven en opgeknapt worden. Ze vertellen over het vroegere gebruik. Het zou goed zijn als de gemeente een subsidiepotje in het leven roept voor restauraties van de kookhuisjes”, aldus werkgroep lid Ben Wösten.

Tekst en foto's: Harry Woertink